

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ενημερωτικό Δελτίο, Νο 2, Φεβρουάριος 2009

Τον Φεβρουάριο πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα οι **Παγκόσμιοι Αγώνες Μαθητικού Debating (WSDC)**. Η συνέντευξη 39 ομάδων από όλον τον κόσμο έχει από μόνη της σημασία για την πολιτιστική ανταλλαγή και τη συνειδητοποίηση της παγκόσμιας ταυτότητας αλλά και της απουσίας ουσιαστικών διαφορών μεταξύ των διαφορετικών εθνών (εκτός από τις προφανείς και τις εθμικές). Μεγαλύτερη σημασία, όμως, δίνει όποιος έχει την τύχη να περπατήσει ανάμεσα στα "πηγαδάκια" των μαθητών, των κριτών, των προπονητών στην κοινή αγάπη όλων για τον προφορικό λόγο, την κριτική σκέψη, την πειθώ, την έρευνα και την ενημέρωση, την επικοινωνία και το διάλογο. Και ακόμη, στο γεγονός ότι η λέξη "ακροατής" μετράει για όλους εξίσου (ίσως και περισσότερο) με τη λέξη "ομιλητής".

Το πιο εντυπωσιακό και ελπιδοφόρο στοιχείο αυτών των αγώνων είναι το εξής: η κριτική και η ανατροφοδότηση αποτελεί για όλους αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας. Κριτές και μαθητές (νικητές και ηττημένοι) συζητούν αρκετή ώρα και αναλύουν μετά από κάθε γύρο τι πήγε καλά και τι όχι. Η παιδαγωγική σημασία αυτής της συζήτησης είναι σημαντική για όλους. Η όλη διαδικασία αποτελεί ένα καλό δείγμα (παγκόσμιας και διαπολιτισμικής) νεανικής κουλτούρας και δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητη.

Στο 2ο Ενημερωτικό Δελτίο ξεκινά ένας διάλογος για την καλλιέργεια της σκέψης και του λόγου στη σχολική τάξη. Στείλτε μας σύντομες τοποθετήσεις (έως 500 λέξεις) ή τεκμηριωμένα άρθρα (έως 2.000 λέξεις), τα οποία θα δημοσιοποιηθούν αφού κριθούν από επιστημονική επιτροπή. Επίσης, το ενημερωτικό δελτίο θα περιλαμβάνει ανακοινώσεις για εκδηλώσεις, σεμινάρια, ημερίδες, συνέδρια, αγώνες, ομίλους κ.λπ. που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα και τους στόχους της Ένωσης. Στείλτε μας, έως τις 10 Μαρτίου και στην ηλεκτρονική διεύθυνση enosiritorikis@gmail.com, τις ανακοινώσεις σας για ό,τι πραγματοποιήθηκε ή είναι προγραμματισμένο να πραγματοποιηθεί. Για όλες τις στήλες που θα δείτε στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο μπορείτε να στέλνετε προτάσεις.

Η Διοικούσα Επιτροπή

ΝΕΑ ΓΙΑ ΤΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ...
εν συντομία

Παγκόσμιοι Αγώνες Μαθητικού Debating στην Αθήνα!

Από τις 9 έως τις 19 Φεβρουαρίου 2009 η Αθήνα ήταν το κέντρο του παγκόσμιου μαθητικού debating! Το World Schools Debating Championship (WSDC) διοργανώθηκε για 21^η χρόνια με συμμετοχή εθνικών ομάδων από 39 χώρες: από την Αμερική και τη Βρετανία μέχρι το Μπαγκλαντές και το Περού το debating κερδίζει συνεχώς το ενδιαφέρον των μαθητών και αναδεικνύεται ως βασικό εργαλείο ανάπτυξης της κριτικής σκέψης και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ελληνική ομάδα συμμετέχει τα τελευταία χρόνια στη διοργάνωση, με την καθοδήγηση της Έφης Γιαννακούρη (προέδρου της οργανωτικής επιτροπής των φετινών αγώνων) και της Ειριάννας Κουρή (προέδρου της φετινής επιτροπής κριτών). Φέτος συνέβαλαν στην προετοιμασία της ομάδας η Καλλίνα Μπασλή και η Πένυ Δουληγέρη. Τον Αύγουστο του 2008, στους αγώνες που διοργανώθηκαν στην Washington D.C., οι Έλληνες μαθητές κατέκτησαν την τρίτη θέση! Φέτος, η ελληνική ομάδα έφτασε για τρίτη φορά στους ημιτελικούς της διοργάνωσης, γεγονός που καθιστά την Ελλάδα την πιο επιτυχημένη χώρα που χρησιμοποιεί τα Αγγλικά ως δεύτερη γλώσσα.

Στη συνολική κατάταξη οι Έλληνες μαθητές κατέλαβαν την τέταρτη θέση μεταξύ των 39 ομάδων που συμμετείχαν και την πρώτη ανάμεσα στις ομάδες που έχουν τα αγγλικά ως δεύτερη γλώσσα.

Το βραβείο αυτό το κέρδισαν για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά και τρίτη φορά συνολικά.

Μέλη της Ένωσης συμμετείχαν στη διοργάνωση ως εθελοντές και ως κριτές και είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με διαφορετικές προσεγγίσεις στην εκφορά και στο περιεχόμενο του προφορικού λόγου, καθώς και στον τρόπο προετοιμασίας των μαθητών.

Η ελληνική ομάδα κατέκτησε
την τέταρτη θέση σε παγκόσμιο επίπεδο!

Πρόταση για τους Καλλιτεχνικούς Αγώνες

Αναμένοντας με έντονο ενδιαφέρον τη φετινή διοργάνωση των Πανελλήνιων Καλλιτεχνικών Αγώνων, στους οποίους, σύμφωνα με εγκύκλιο του Δεκεμβρίου, εντάσσεται και η ρητορική, η Ένωση απέστειλε εκτενή πρόταση για τον τρόπο διεξαγωγής τόσο των Περιφερειακών όσο και των Τελικών, την προετοιμασία των μαθητών (Γυμνασίου και Λυκείου), την επιμόρφωση των καθηγητών και τον τρόπο αξιολόγησης των συμμετεχόντων. Το αγώνισμα που προτάθηκε είναι ο Προτρεπτικός λόγος, στον οποίο αναδεικνύονται με τον καλύτερο τρόπο και σε ατομικό επίπεδο όλα τα στοιχεία της ρητορικής τέχνης. Ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί έχουν ήδη έρθει σε επαφή με την Ένωση αναζητώντας επιμορφωτικό υλικό, το οποίο έχει τεθεί ήδη στη διάθεσή τους. Τον τελικό λόγο, ωστόσο, για τη διοργάνωση και τον ακριβή ορισμό τους πλαίσιο διεξαγωγής των Αγώνων έχει η Συντονιστική Επιτροπή, η οποία αναμένεται να συγκληθεί σύντομα και να ανακοινώσει τις αποφάσεις της.

Πανελλήνιοι Μαθητικοί Αγώνες Επιχειρηματολογίας – Αντιλογίας

Οι Πανελλήνιοι Μαθητικοί Αγώνες Επιχειρηματολογίας (Αντιλογίας) πραγματοποιήθηκαν για όγδοη συνεχή χρονιά με συμμετοχή 66 Λυκείων από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, αλλά και από τις Σέρρες, την Ορεσιτιάδα, την Κομοτηνή, την Καβάλα, την Αλεξανδρούπολη κ.ά. Ο νικητής των φετινών Αγώνων ήταν το Αρσάκειο Λύκειο Θεσσαλονίκης. Η διοργάνωση έχει τεθεί υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων και οργανώνεται από τη Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η Ένωση έχει ήδη ξεκινήσει την επιμόρφωση εκπαιδευτικών που ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν την προετοιμασία ομάδας για την επόμενη χρονιά. Παρέχει σε κάθε ενδιαφερόμενο μέλος της θεωρητικό υλικό, καθώς και αρχείο θεμάτων. Για πληροφορίες επικοινωνήστε στο τηλ. 213-0222113 ή στείλτε τα στοιχεία σας στην ηλεκτρονική διεύθυνση enosiritorikis@gmail.com.

Διασχολικοί Αγώνες Ρητορικής Τέχνης στην Ελληνική Γλώσσα

Στους Η΄ Διασχολικούς Αγώνες της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, που διεξήχθησαν στο Αρσάκειο Θεσσαλονίκης στις 14 και 15 Φεβρουαρίου 2009, οι συμμετέχοντες διαγωνίσθηκαν στα ρητορικά αγώνισμα των διττών λόγων, του προτρεπτικού λόγου, του αυθόρμητου λόγου και της νοηματικής ανάγνωσης. Η ιδιαιτερότητα των συγκεκριμένων αγώνων έγκειται στη συμμετοχή μαθητών από διαφορετικά σχολεία στις ομάδες που διαγωνίζονται στους διττούς λόγους. Έτσι, π.χ., η εφετινή νικήτρια ομάδα Γυμνασίου αποτελείτο από έναν μαθητή του Αρσακείου, έναν του 2ου Πειραματικού Γυμνασίου Θεσσαλονίκης και έναν του Κολλεγίου

Ανατόλια. Η ομαδικότητα και η συνεργασία αποτελούν στοιχεία προς αξιολόγηση από τους κριτές.

Στους αγώνες συμμετείχαν μαθητές από 43 συνολικά ιδιωτικά και δημόσια Γυμνάσια και Λύκεια, από τις περιφέρειες Δυτικής, Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης και Θεσσαλίας. Συγκεκριμένα συμμετείχαν τα εξής σχολεία: Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης, 1ο Γυμνάσιο και Λύκειο Κολεγίου Ανατόλια, 2ο Γυμνάσιο και Λύκειο Κολεγίου Ανατόλια, Γυμνάσιο και Λύκειο Αριστοτελείου Κολεγίου, Γυμνάσιο Εκπαιδευτηρίων «Απόστολος Παύλος», Γυμνάσιο και Λύκειο Εκπαιδευτηρίων Βασιλειάδη, Λύκειο Ελληνογαλλικής Σχολής «Καλαμαρά», Γυμνάσιο και Λύκειο Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη, Γυμνάσιο και Λύκειο Εκπαιδευτηρίων «Μπακογιάννη»(Λάρισα), Γυμνάσιο και Λύκειο Εκπαιδευτηρίων «Σαφαρικά – Μπαρμπαρούση» (Βέροια), Γυμνάσιο και Λύκειο Εκπαιδευτηρίων Φρυγανιώτη, Πειραματικό Γυμνάσιο και Λύκειο Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 10ο Λύκειο Θεσσαλονίκης, 2ο Πειραματικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, 20ό Λύκειο Θεσσαλονίκης, 24ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, 27ο Λύκειο Θεσσαλονίκης, 2ο Γυμνάσιο Τριανδρίας, 1ο Λύκειο Συκεών, 9ο Γυμνάσιο Βόλου, 2ο Λύκειο Ευόσμου, Γυμνάσιο Μυγδονίας, Λύκειο Πολυγύρου, Γυμνάσιο Νικηφόρου Δράμας, 1ο Λύκειο Νάουσας, Γυμνάσιο Εράτουρας, Λύκειο Μακροχωρίου, 1ο Λύκειο Κοζάνης, Λύκειο Σοχού, 3ο Λύκειο «Αικατερίνη Βαρελά» Γιαννιτσών. Σημαντική ήταν και η συμμετοχή μαθητών από το Αρσάκειο Τυράνων.

Πανελλήνιο Πανεπιστημιακό Πρωτάθλημα Επιχειρηματολογίας και Ρητορικής στο Α.Π.Θ. 4-5/4/2009

Οι φοιτητές του ομίλου του ΑΠΘ διοργανώνουν πυρετωδώς τους φοιτητικούς αγώνες αντιλογίας (debating) στο πλαίσιο της Φοιτητικής Εβδομάδας του Πανεπιστημίου τους με την υποστήριξη της Ένωσης για την Προώθηση της Ρητορικής στην Εκπαίδευση. Για πληροφορίες και αίτηση συμμετοχής επικοινωνήστε με τον Άγγελο Εμμανουηλίδη (6947360151, psychosmooth@gmail.com).

Τα νέα των ρητορικών ομίλων

Όμιλος Ρητορικής Τέχνης Ενηλίκων Δήμου Χολαργού

Ενδιαφέρον σεμινάριο ρητορικής, πειθούς και επικοινωνίας παρουσίασε ο Τάσος Κατέχης, μέλος της Ένωσης, εκπαιδευτής ρητορικής και επικοινωνίας. Με βιωματικές τεχνικές και δραστηριότητες μύησε τους συμμετέχοντες σε επικοινωνιακές παγίδες και έδωσε χρήσιμες συμβουλές για αποτελεσματικότερη ομιλία.

Σε συνεργασία με την Ελληνική Ένωση για την Προώθηση της Ρητορικής στην Εκπαίδευση η Διεύθυνση Β'θμιας Εκπαίδευσης Α. Αττικής οργάνωσε Δίκτυο Σχολείων με στόχο τη δημιουργία ομίλων ρητορικής τέχνης.

Η δημιουργία του Δικτύου Σχολείων στην Ανατολική Αττική με τίτλο «Ρητορική & Εκπαίδευση» αποτελεί απόρροια δύο παραγόντων: πρώτον, της υφιστάμενης ανάγκης συστηματικής και ουσιαστικής καλλιέργειας του προφορικού λόγου, ο οποίος στα περισσότερα μαθήματα περιθωριοποιείται έναντι του γραπτού (συνήθως λόγω έλλειψης χρόνου), και δεύτερον, του αυξανόμενου ενδιαφέροντος που έχει εκδηλωθεί τα τελευταία χρόνια για την ένταξη της ρητορικής στην εκπαίδευση, μέσω αγώνων ρητορικής τέχνης ή και άλλων προγραμμάτων που απαιτούν υψηλό επίπεδο προφορικού λόγου (π.χ. Βουλή των Εφήβων).

Οργάνωση

Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί μέσω της δημιουργίας ομάδων ρητορικής τέχνης με συμμετοχή 12-15 μαθητών Γυμνασίου ή Λυκείου. Οι ομάδες μπορούν να λειτουργούν στο πλαίσιο των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων ως Πολιτιστικά. Υπεύθυνοι μπορεί να είναι καθηγητές οποιασδήποτε ειδικότητας. Για τη στήριξη και επιμόρφωση των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών οργανώνονται από τη ΔΔΕ σε συνεργασία με επιστημονικούς φορείς βιωματικά σεμινάρια και ενημερωτικές συναντήσεις με έμπειρους εκπαιδευτές ρητορικής τέχνης.

Στόχοι

Ο στόχος του προγράμματος είναι η παράλληλη και σε βάθος ανάπτυξη νου και λόγου. Πιο συγκεκριμένα, η καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης αλλά και του «καλώς λέγειν», δηλαδή του λόγου που χαρακτηρίζεται από γραμματική αρτιότητα, αισθητική ομορφιά και πρακτική αποτελεσματικότητα με την ισχύ της επιχειρηματολογίας. Επιπλέον, αναμένεται οι μαθητές να αποκτήσουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση μέσω της συνεχούς έκθεσής τους στο κοινό, να μάθουν να συνεργάζονται, να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της έρευνας και της ενημέρωσης – να μάθουν πώς να μαθαίνουν, να αναπτύξουν αφαιρετική και συνθετική ικανότητα, να καλλιεργήσουν αναγνωστικές δεξιότητες, να εξοικειωθούν με τεχνικές επιχειρηματολογίας και με την παραγωγή πολλών, καλών και πρωτότυπων ιδεών κ.ά.

Ρητορικά «αγωνίσματα» & τεχνικές

Πιο συγκεκριμένα, θα αξιοποιηθούν τεχνικές όπως το εκπαιδευτικό δράμα, οι στρατηγικές της κριτικής και δημιουργικής σκέψης, η θεωρία της αφήγησης και της περιγραφής, η λεξικολογία, η

Λογική και, βεβαίως, η κλασική ρητορική του Αριστοτέλη. Οι μαθητές θα εξοικειωθούν με την παραγωγή προφορικού λόγου υψηλού επιπέδου και μέσα από δραστηριότητες και ρητορικά αγωνίσματα όπως οι διττοί λόγοι, ο αυθόρμητος λόγος, ο προτρεπτικός λόγος, η αφήγηση ιστορίας, η εκφραστική ανάγνωση, το παιχνίδι ρόλων, τεχνικές του εκπαιδευτικού δράματος όπως η ανακριτική καρτέλα και ο διάδρομος συνείδησης, ασκήσεις και παιχνίδια κριτικής και δημιουργικής σκέψης, η έρευνα σε ηλεκτρονικό και έντυπο τύπο και η προετοιμασία προφορικών εισηγήσεων, η εξοικείωση με τη ρητορική της εικόνας, οι ασκήσεις ύφους, η χρήση σχημάτων λόγου, οι ασκήσεις με λεξικά για εμπλουτισμό του λεξιλογίου κ.ά.

Τα θέματα

Η διεπιστημονικότητα και η διαθεματικότητα του προγράμματος είναι προφανής από όσα προαναφέρθηκαν. Επιπλέον, πολλά από τα θέματα θα αντλούνται από σχολικά μαθήματα, δίνοντας έτσι στους μαθητές την ευκαιρία να εμβαθύνουν σε έννοιες και γνώσεις που πιθανόν να μην υπάρχει χρόνος να το κάνουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Αποτίμηση-Αξιολόγηση

Έμφαση θα δίνεται, τέλος, στη συνεχή αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση κάθε δραστηριότητας, καθιστώντας έτσι τους μαθητές συνειδητούς ακροατές και κριτές. Η αξιολόγηση του προγράμματος μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω ερωτηματολογίου ή/και συζήτησης στις συναντήσεις που θα οργανωθούν με προσκεκλημένους τους γονείς και τους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου αλλά και με την καταγραφή της γνώμης των ίδιων των συμμετεχόντων. Σε αυτές τις συναντήσεις οι μαθητές θα παρουσιάζουν προσχεδιασμένες ή αυθόρμητες δραστηριότητες και θα εξοικειώνονται με αληθινές συνθήκες επικοινωνίας και την έκθεση σε μεγάλο ακροατήριο.

Οργάνωση: Δ/ση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Αττικής
Συντονισμός: Νίκος Γκόβας, υπεύθυνος πολιτιστικών θεμάτων ΔΔΕ Ανατ. Αττικής
Συνεργασία: Ένωση για την Προώθηση της Ρητορικής στην Εκπαίδευση (www.rhetoricineducation.com)
Πληροφορίες-Αιτήσεις: 2106047260, email: didanpep@sch.gr, <http://dide-anatol.att.sch.gr>

Καλλιέργεια ή λόγος στοιχειώδης;

Ήμουν κι εγώ παρών στην «Ημερίδα για το Θέατρο και τη Ρητορική στην Εκπαίδευση». Παρακολούθησα με ενδιαφέρον και με ελπίδα τις εισηγήσεις τόσο των εισηγητών όσο –και κυρίως– των μαθητών. Οι τελευταίοι απέδειξαν πως στη νεολαία μας ανθούν εξαιρετικά πνεύματα και μπορούμε αναμφίβολα να ελπίζουμε σε ένα πιο ευοίωνο μέλλον για την επιστήμη και την τέχνη σε αυτόν τον τόπο.

Ωστόσο, το κυρίαρχο συναίσθημα που με κατέλαβε ήταν διαφορετικό και αρκετά πιο στενόχωρο. Οι Αγώνες Ρητορικής συνιστούν αναμφίλεκτα μια καινοτομία ωφέλιμη και ελπιδοφόρα. Πόσους όμως μαθητές αφορούν; Ασφαλώς λιγιστούς. Για τους υπόλοιπους τι πρόκειται να ετοιμάσουμε; Πώς μπορούμε να δράσουμε; Κι είναι το πρόβλημα οξύτατο, αφού πλέον οι συνειδητοί εκπαιδευτικοί έχουν να αντιπαλέψουν έναν παντοδύναμο εχθρό: τον κόσμο της οθόνης, της τηλεόρασης και του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Κι εδώ επιβάλλεται να εστιαστεί, έστω και σε ένα υστερότερο στάδιο, η προσπάθειά μας, γιατί το διακύβευμα είναι η ικανότητα του μαθητικού πληθυσμού να εκφράζεται επαρκώς. Η αποτυχία σε αυτήν την προσπάθεια θα οδηγήσει τους μαθητές να αφελληνιστούν γλωσσικά και να εξαυραποδοιστούν πνευματικά και ψυχικά.

Εδώ επιβάλλεται να υπογραμμιστεί διπλά η επισήμανση που έγινε από τους ομιλητές, εκπαιδευτικούς και μαθητές, στην ημερίδα: Είναι ουτοπικό να αγωνιζόμαστε για τους Ρητορικούς Αγώνες και να χάνουμε το μεγαλύτερο στοίχημα, εκείνο δηλαδή που αφορά την πνευματική και εκφραστική θωράκιση του μέσου μαθητή. Και ο τρόπος αυτής της ενίσχυσης του μαθητή είναι απλός, αλλά μοιάζει δρόμος χωρίς επιστροφή: Είναι αδήριτη ανάγκη να αποκόψουμε τον ομφάλιο λώρο που συνδέει την ελληνική εκπαίδευση με την αποστήθιση και να αναπτύξουμε στη θέση του το πνεύμα του μαθητή μαζί ασφαλώς με τις άλλες δεξιότητες που είναι απαραίτητες προκειμένου να ανελιχτεί τόσο το επίπεδο των αποφοίτων όσο και η ικανότητα προσαρμογής τους στο άκρως ανταγωνιστικό αυριανό επαγγελματικό περιβάλλον.

Ή θα επιτύχουμε το μεγαλεπήβολο αυτό στόχο και θα ελπίσουμε ξανά σε μια νέα άνθηση της ελληνικής γλώσσας ή θα αφήσουμε το εκφραστικό μας όργανο να αφυδατωθεί και να καταβαραθρωθεί στη γενική ανυποληψία. *Tertia non datur.*

Αντώνης Μιχαηλίδης, φιλόλογος-εκπαιδευτικός, ΜΑ, 2ο ΕΠΑΛ Αχαρνών

<http://mundusphilologiae.blogspot.com>

<http://thrania.blogspot.com>

<http://neograecacultura.blogspot.com>

Ενδιαφέροντες τίτλοι

Σπαθάρας Δ.Γ. - Τζαλλήλα Λ. (επιμ.) (2003). *Πειθώ: δεκατρία μελετήματα για την αρχαία ρητορική*. Αθήνα: Σμίλη

Όλες οι όψεις της κλασικής ρητορικής σε τεκμηριωμένες και αναλυτικές παρουσιάσεις από ειδήμονες του τομέα.

Corbert E.P.J. - Connors R.J. (1999). *Classical Rhetoric for the modern student*. Oxford University Press

Ο αναγνώστης αυτού του βιβλίου αναφοράς θα έρθει σε επαφή με όλες τις σύγχρονες μορφές ένταξης της ρητορικής στην καθημερινή διδακτική πράξη.